

Lovforslag nr. L 257. Fremsat den 7. maj 1997 af skatteministeren (Carsten Koch)

Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven

(Ændrede satser og regler for skattefri rejsegodtgørelse m.v.)

§ 1

I lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 15. november 1995, som ændret bl. a. ved § 2 i lov nr. 1063 af 12. december 1996 og senest ved § 1 i lov nr. 239 af 2. april 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 4, ændres »Ligningsrådets anvisning« til: »stk. 6 eller Ligningsrådets anvisning« og »Ligningsrådet« til: »Ligningsrådet eller i stk. 6«.

2. § 9, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Godtgørelse, der udbetales af arbejdsgiveren for udgifter, som lønmodtageren påføres som følge af arbejdet, medregnes ved indkomstopgørelsen. Dette gælder dog ikke godtgørelse for befordringsudgifter omfattet af § 9 B eller rejseudgifter eller andre merudgifter, der påføres lønmodtageren, fordi lønmodtageren på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl, såfremt godtgørelsen ikke overstiger satser, der er fastsat i stk. 6, eller, for så vidt angår befordringsudgifter, fastsættes af Ligningsrådet. Ved rejseudgifter forstås merudgifter, der påføres lønmodtageren, fordi arbejdsgiveren midlertidigt udsender den pågældende til et andet arbejdssted end lønmodtagerens sædvanlige arbejdsplads, når dette medfører, at lønmodtageren ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl. Med hensyn til anvendelsen af standardsatserne, jf. stk. 6, kan et arbejdssted højst anses for midlertidigt i de

første 3 måneder, hvis arbejdsstedet er i Danmark, og de første 6 måneder, hvis det er i udlandet. Udbetaler arbejdsgiveren ikke hel eller delvis skattefri godtgørelse, kan fradrag for befordring som nævnt i § 9 B foretages efter § 9 C. Godtgørelsen skal medregnes ved indkomstopgørelsen, hvis den fragår i en forud aftalt bruttoløn. Ansatte, der er påmønstret skibe (herunder fiskefartøjer), arbejder i fartøjer eller installationer, der anvendes i tilknytning til efterforskning eller udnyttelse af naturforekomster, modtager ydelser efter § 7, litra r, eller § 7 K eller aftjener værnepligt, kan ikke anvende standardsatserne for rejseudgifter eller andre merudgifter. Rejseudgifter eller andre merudgifter kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen i det omfang, de er godtgjort efter 2. pkt.«.

3. I § 9 indsættes efter stk. 5 som nye stykker:

»Stk. 6. Følgende satser kan anvendes til dækning af merudgifter til kost og småforbrødenheder i stedet for de faktiske beløb:

- 1) Ved rejse med overnatning i Danmark eller i udlandet et grundbeløb på 256 kr. pr. døgn.
- 2) For turistchauffører med overnatning i udlandet 150 kr. pr. døgn.
- 3) For turistchauffører med overnatning i Danmark 75 kr. pr. døgn.
- 4) Ligningsrådet kan fra og med 1. januar 2001 forhøje satserne med et grundbeløb på 100 kr. pr. døgn ved overnatning i lande, hvor leveomkostningerne er væsentligt højere end i Danmark.

Hvis der modtages fri kost, reduceres satserne, bortset fra de ovenfor under nummer 2 og 3

nævnte satser, med henholdsvis 15, 30 og 30 pct. for morgenmad, frokost og aftensmad. De nævnte grundbeløb reguleres årligt svarende til den procent, hvormed reguleringstallet efter personskattelovens § 20 er ændret i forhold til reguleringstallet for 1997. Procenten beregnes med én decimal. Det således regulerede beløb afrundes opad til nærmeste kronebeløb.

Stk. 7. Selvstændigt erhvervsdrivende, der på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted i udlandet ikke har mulighed for at overnatte på den sædvanlige bopæl, kan vælge at foretage fradrag med de i stk. 6 fastsatte satser i stedet for de faktiske udgifter.«.

Stk. 6-8 bliver herefter stk. 8-10.

4. I § 9, *stk. 6*, der bliver *stk. 8*, ændres »*stk. 5*« til: »*stk. 5* og *6*«.

5. I § 9, *stk. 7*, der bliver *stk. 9*, ændres »60 pct. af Ligningsrådets satser« til: »30 pct. af satser«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1997, jf. dog *stk. 2-4*.

Stk. 2. § 1, nr. 2 og 4, træder i kraft den 1. april 1999.

Stk. 3. Uanset den i ligningslovens § 9, *stk. 6*, nr. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, fastsatte sats på et grundbeløb på 256 kr. pr. døgn, kan Ligningsrådet for andre grupper end langturschauffører til og med den 31. marts 1999 fastsætte satser i medfør af den hidtidige bestemmelse i ligningslovens § 9, *stk. 5*, og de satser, som i medfør af § 5, *stk. 2*, i lov nr. 1063 af 12. december 1996 kan anvendes til og med den 31. marts 1999, kan fortsat finde anvendelse til og med den 31. marts 1999. I det omfang de i 1. punktum nævnte satser pr. 31. marts 1999 overstiger det nævnte grundbeløb på 256 kr. pr. døgn, reguleret efter personskattelovens § 20, reduceres satserne pr. 1. april 1999 med 1/3 af forskellen mellem satsen pr. 31. marts 1999 og grundbeløbet pr. 31. marts 1999, 1. januar 2000 med 2/3 og 1. januar 2001 med resten af forskellen, indtil ingen satser er højere end grundbeløbet.

Stk. 4. Satser for rejse i Danmark ændres til det regulerede grundbeløb på 256 kr. den 1. april 1999.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Folketinget vedtog i december 1996 forskellige ændringer i reglerne om skattefri rejsegodtgørelse, jf. lov nr. 1063 af 12. december 1996.

I forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget (Lovforslag nr. L 99, 1996-97) tilkendegav skatteministeren, at han senest den 1. april 1997 ville fremlægge resultaterne af en kulegravning, der skal belyse, i hvilket omfang der foreligger ligestilling i relation til reglerne om rejsegodtgørelse under hensyn til forskellige erhvervsgruppers forskellige omkostningsforhold. Tidspunktet for fremlæggelsen er senere udskudt på grund af overenskomstforhandlingerne.

Resultaterne af undersøgelsen, der er udført af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, er gengivet i Skatteministeriets rapport af maj 1997. Lovforslaget er fremsat som en opfølgning af undersøgelsen.

2. Det oprindelige rejsebegreb

Efter bestemmelsen i ligningslovens § 9, stk. 5, er det udgangspunktet, at godtgørelse, der udbetales til lønmodtageren af arbejdsgiveren, skal medregnes ved indkomstopgørelsen.

Godtgørelse for rejseudgifter og for erhvervsmæssige befordringsudgifter kan dog udbetales skattefrit, såfremt godtgørelsen ikke overstiger satser, der fastsættes af Ligningsrådet.

Hvis arbejdsgiveren ikke udbetaler nogen rejsegodtgørelse eller udbetaler et mindre beløb, kan lønmodtageren fratrække forskellen imellem det udbetalte beløb og Ligningsrådets sats ved indkomstopgørelsen.

Begrebet »rejseudgifter« omfattede oprindeligt kun de merudgifter, som blev påført en lønmodtager, fordi arbejdsgiveren midlertidigt udsendte lønmodtageren fra det normale arbejdssted til et andet tjenestested. Begrebet er senere udvidet, jf. nedenfor.

Det overordnede, generelle princip er, at uanset hvilket arbejde den ansatte har, må den pågældende selv betale alle sine private udgifter med beskattede

penge. Sådanne udgifter kan ikke trækkes fra, og en eventuel godtgørelse eller refusion er skattepligtig.

En ansat kan ikke uden beskatning få dækket sine almindelige udgifter til kost og logi af arbejdsgiveren. En lønmodtager kan heller ikke få dækket andre udgifter, som man også har derhjemme, og udgifterne kan ikke fratrækkes på selvangivelsen.

Hvis lønmodtageren er udsendt for sin arbejdsgiver, er forholdene anderledes. Når man er udsendt, kan man ikke undgå at få større udgifter, end hvis man er hjemme. Udgiften til overnatning er en merudgift, og udgifterne til kost bliver større end hjemme, når måltiderne må indtages på cafeteria eller restaurant. Merudgifterne er størst i begyndelsen og aftager efterhånden, som man indretter sig på forholdene eller er i stand til at etablere mere permanente løsninger. Det er disse ekstraudgifter, som en lønmodtager påføres på grund af udsendelsen fra det sædvanlige arbejde, der skal dækkes af den skattefri rejsegodtgørelse, hverken mere eller mindre.

Merudgifterne bør som udgangspunkt dækkes af arbejdsgiveren med det dokumenterede faktiske beløb og holdes helt uden for den ansattes mellemværende med skattevæsenet, men hvis lønmodtageren ikke kan få beløbet dækket, kan det fratrækkes på selvangivelsen.

For at undgå besvær med regnskab og dokumentation af de faktiske udgifter giver loven mulighed for i stedet at benytte standardsatser, der fastsættes af Ligningsrådet. Dette er alene indført som en praktisk foranstaltning, så både den ansatte, arbejdsgiveren og skattevæsenet undgår at samle bilag.

Det har derimod aldrig været hensigten, at udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse skulle være et skattefrit løntillæg, som arbejdsgiveren måske oven i købet tager sig betalt for ved at udbetale en mindre skattepligtig løn. Det er heller ikke meningen, at godtgørelsen skal være en slags kompensation for, at arbejdet måske er hårdt eller ubehageligt.

Satserne for den udokumenterede, skattefri godtgørelse skal fastsættes, så de maksimalt dækker merudgifterne. Der skal være en rimelig dækning, men standardsatsen må ikke medføre, at nogle grupper generelt får en udokumenteret godtgørelse eller et

fradrag, der systematisk overstiger de merudgifter, der er forbundet med deres arbejde.

Hvis det i praksis viser sig, at godtgørelsen generelt medfører, at der aftales en lavere løn, eller at arbejdsgiveren løbende modregner godtgørelsen i den skattepligtige løn, kan det være udtryk for, at godtgørelsen i et vist omfang dækker ikke eksisterende merudgifter, og at satsen derfor er for høj.

Det skal være således, at de reelle merudgifter dækkes i normalsituationen. Der er nogle, der er i stand til at klare sig med lavere udgifter end andre, men det må ikke være sådan, at der generelt foregår en overkompensation af et udokumenteret fradrag/godtgørelsesbeløb. Hvis dette sker, medfører det, at andre skatteborgere, der ikke har mulighed for udokumenterede fradrag eller skattefri godtgørelse, alt andet lige skal betale mere i skat, og hvis den godtgørelse eller det fradrag, man kan få efter standard-satsen, ikke dækker de reelle meromkostninger, kan man i stedet benytte dokumentation for udgifternes størrelse.

Foruden rejsegodtgørelsessatserne efter ligningslovens § 9, stk. 5, har der været fastsat særlige satser og regler for offentligt ansatte og andre, der udfører et offentligt hverv efter bestemmelsen i statsskattelovens § 5, litra d, for udbetalinger fra staten og kommunerne.

Ved fastsættelsen af de almindelige satser for rejsegodtgørelse har Ligningsrådet hidtil anvendt samme satser, som Finansministeriet har fastsat for tjenesterejser for statens ansatte.

Ligningsrådet har desuden fastsat specielle satser for en række særlige erhvervsgrupper, som ikke er på egentlige tjenesterejser, har afvigende udgiftsforhold eller er omfattet af andre særlige skatteregler, som medfører, at de bliver kompenseret for deres erhvervs-mæssige merudgifter.

De standardsatser, som Ligningsrådet fastsætter, kan kun benyttes af lønmodtagere. Arbejdsgivere kan ikke benytte standardsatserne til fradrag, når de er på rejse som et led i deres virksomhed. Selvstændigt erhvervsdrivende skal føre regnskab, og de kan fratække de faktiske dokumenterede udgifter som driftsudgifter i regnskabet.

3. Lov nr. 1063 af 12. december 1996 – baggrund og indhold

Ligningsrådet ophævede i december 1995 satserne for de særlige erhvervsgrupper med virkning fra 1. januar 1997, således at de pågældende grupper efter dette tidspunkt kun ville få mulighed for at få refunderet deres merudgifter eller få fradrag mod dokumentation, medmindre der kom nye regler forinden. De særlige satser omfattede fagforbundenes funktio-

nærer og tillidsmænd, handelsrejsende, langturs- og turistchauffører samt flyelskabernes flyvende personel.

Bestemmelsen i statsskattelovens § 5, litra d, om dagpenge og rejsegodtgørelse til personer, der udfører offentlige hverv, havde i et vist omfang fået en utilsigtet anvendelse. Desuden har udviklingen i samfundet medført, at der ikke længere er samme forskel på offentlige hverv og privat erhvervsaktivitet som hidtil. Det var derfor ikke særlig hensigtsmæssigt at have to forskellige regelsæt.

Det var ikke i ligningsloven angivet, hvornår man er omfattet af rejsebegrebet, eller hvad der skal forstås ved rejsegodtgifter. Ligningsrådets rejsebegreb bygger som nævnt oprindeligt på samme synspunkter, som ligger til grund for Finansministeriets rejsegodtgørelse, nemlig at man bør have dækning for de merudgifter på grund af arbejdet, som skyldes, at man af arbejdsgiveren midlertidigt udsendes på tjenesterejse til et andet sted end den normale arbejdsplads. Rejsebegrebet har imidlertid heller ikke været udtrykkeligt defineret i Ligningsrådets rejsecirkulære, og praksis har ikke været helt entydig.

Hertil kommer, at Højesteret i en dom af 30. august 1996 vedrørende en ansat ved Storebæltsprojektet har truffet en afgørelse, der går ud over det hidtidige snævre rejsebegreb. Efter Højesterets dom er man ikke udelukket fra at få rejsegodtgørelse, alene fordi man er ansat direkte på den pågældende arbejdsplads, men der er ikke i dommen fastsat nogen tidsgrænse for, hvor lang tid man kan være på den pågældende arbejdsplads uden at miste adgangen til at få rejsegodtgørelse. Højesterets dom indebærer en udvidelse af rejsebegrebet, men der er tale om en konkret afgørelse, hvis rækkevidde er uvis. Der var således behov for i loven at fastsætte en mere præcis definition af hvilke udgifter, der er omfattet af det område, hvor Ligningsrådet kan fastsætte standardgodtgørelsessatser.

Det var på baggrund af ovennævnte forhold, at skatteministeren i november 1996 fremsatte lovforslaget (L 99) om ændrede regler om skattefri rejsegodtgørelse og ligestilling mellem personer, der udfører offentlige hverv og ansatte i private virksomheder. Lovforslaget blev vedtaget uden egentlige ændringer som lov nr. 1063 af 12. december 1996, men virkningstidspunktet for ændringerne blev for alle grupper udskudt til 1. april 1999. Både det private arbejdsmarked og det offentlige fik således mulighed for at indrette sig på de nye regler i 2 1/4 år, idet alle parter i denne periode kan bruge de tidligere regler og satser i stedet for de nye.

I forhold til de tidligere regler medførte loven i øvrigt følgende forskelle:

- a. Rejsebegrebet blev fastlagt i selve lovteksten. Det snævre rejsebegreb blev desuden suppleret, således at Ligningsrådet også kan fastsætte standardsatser, der omfatter andre merudgifter end egentlige rejseudgifter, dvs. tilfælde, hvor lønmodtageren midlertidigt ansættes direkte på en arbejdsplads, når det medfører, at den pågældende på grund af afstanden mellem bopæl og arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på den sædvanlige bopæl.
- b. For at undgå usikkerhed i relation til anvendelsen af Ligningsrådets standardsatser blev det endvidere fastsat direkte i lovteksten, at en arbejdsplads i denne forbindelse kun kan anses for midlertidig i 2 måneder, hvis arbejdspladsen er i Danmark, og i 4 måneder, hvis arbejdspladsen er i udlandet. Herefter kan eventuelle merudgifter enten refunderes skattefrit af arbejdsgiveren imod dokumentation, eller de dokumenterede merudgifter kan fratrækkes ved indkomstopgørelsen. Tidsbegrænsningen har ingen virkning for transportpersonale og andre, hvis arbejdsplads ikke er knyttet til en stedlig lokalitet, men da Ligningsrådet kan fastsætte lavere satser for sådanne grupper, er der alligevel mulighed for at indføre satser, der – set over en længere periode – giver en rimelig dækning af merudgifterne og ligger nogenlunde på samme niveau som for andre grupper i en tilsvarende periode.
- c. For at sikre, at Ligningsrådet har mulighed for at tage hensyn til særlige forhold og til samfundsudviklingen, blev det desuden fastsat, at Ligningsrådet kan fastsætte nærmere regler og særlige satser for forskellige erhvervsgrupper, således at der til enhver tid kan tages hensyn til de faktiske merudgifters typiske størrelse.
- d. Lovens rejsebegreb medfører, at der ikke længere er mulighed for at fastsætte standardsatser for rejser uden overnatning. Sådanne endagsrejser indebærer normalt ikke særlige merudgifter i forhold til det sædvanlige arbejde. Der er imidlertid stadig mulighed for, at eventuelle merudgifter kan refunderes eller fratrækkes ved indkomstopgørelsen imod dokumentation. Finansministeriets retningslinier for statsansatte på rejse har i flere år stillet krav om, at merudgifter i forbindelse med endagsrejser skal godtgøres efter regning. Ændringen af rejsebegrebet medfører således, at der bliver ligestilling imellem det offentlige og det private arbejdsmarked. Eventuelle befodringsudgifter på endagsrejser kan godtgøres skattefrit efter ligningslovens § 9 B om erhvervsmæssige befodringsudgifter.
- e. Lovændringen har endvidere medført, at den tid-

ligere mulighed for at fastsætte en standardsats for logiudgifter ophører. Baggrunden herfor er, at udgiften til logi varierer så meget, at det ikke er muligt at fastsætte en fælles sats, og det er desuden normalt, at man får dokumentation for hoteludgift m.v. Fra 1. april 1999 er det derfor nødvendigt at få dokumentation for udgifter til overnatning.

4. Ligningsrådets regler og satser

Efter lov nr. 1063 af 12. december 1996 er det også fremover Ligningsrådet, der skal fastsætte de nærmere regler og satser.

Satserne fastsættes hverken af Folketinget eller af ministeren, men hensigten med lovforslagets fremsættelse i november 1996 var bl.a. at give Folketinget mulighed for at foretage en politisk stillingtagen og komme med en tilkendegivelse om regler og satser. Lovforslagets bemærkninger indeholdt derfor også en gengivelse af Skatteministeriets påtænkte indstilling til Ligningsrådet om de nærmere regler og satser.

Det var ikke hensigten, at Finansministeriet skulle ophøre med at fastsætte satser for de egentlige tjenesterejser, eller at Ligningsrådet skulle anvende andre satser på det generelle rejseområde.

Efter indstillingen skulle der også fortsat være specielle regler for de særlige erhvervsgrupper, som typisk har andre udgiftsforhold eller er omfattet af andre særlige ordninger, der kompenserer for eventuelle merudgifter.

For langturschaufførerne blev der foreslået en sats på 200 kr. pr. døgn for ture med kørsel udelukkende i Danmark og 250 kr. pr. døgn for ture med kørsel både i Danmark og i udlandet.

For turistchauffører, der normalt hverken har udgifter til kost eller til logi, blev der tilsvarende foreslået satser på henholdsvis 75 kr. og 150 kr.

Flyselskabernes flyvende personel blev foreslået omfattet af de generelle rejsesatser.

Der blev ikke foreslået nye satser i stedet for de tidligere for fagforeningernes funktionærer og tilidsmænd samt handelsrejsende for »éndagsrejser«, da der efter lovforslaget ikke længere ville være mulighed for at fastsætte standardsatser for rejser uden overnatning.

De foreslåede satser blev tiltrådt af Ligningsrådet, jf. Told- og Skattestyrelsens cirkulære nr. 31 af 20. december 1996.

5. Omkostningsforhold og godtgørelsessats

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har i forbindelse med arbejdet med rapporten om de skattefrie rejse-

godtgørelser indhentet faktuelle oplysninger vedrørende rejser i de enkelte erhverv samt bearbejdet det indsamlede materiale. Det er således Erhvervsrådet, der har stået for kontakten til de mange erhvervsgrupper og organisationer, som er anmodet om redegørelser om udgiftsforhold i forbindelse med rejser inden for det enkelte erhverv. På chaufførområdet har Erhvervsrådet modtaget materiale fra bl.a. SID, som har foretaget egne undersøgelser af udgiftsforholdene. Der er desuden materiale tilvejebragt af Foreningen af Danske Langtursvognmænd (FDL), hvor indehaverne selv kører som chauffør under tilsvarende forhold som ansatte langturschauffører.

Generelt kan det betegnes som en svaghed ved undersøgelsens metode, at det indsamlede materiale vedrørende de enkelte grupperes rejseomkostninger primært bygger på oplysninger fra de berørte grupper egne organisationer. Dette har imidlertid været nødvendigt på grund af opgavens omfang og den begrænsede tid, der har været til rådighed.

Det må desuden tages i betragtning, at en væsentlig del af materialet ikke bygger på oplysninger om de forskellige grupperes faktiske rejseomkostninger, men på prisoplysninger, som følger principperne for Finansministeriets fastsættelse af dagpengesatser for andre lande end Danmark. Det betyder bl. a., at det forudsættes, at der indtages 3 daglige måltider på relativt gode spisesteder. Foruden morgenmad spises der 2 retter til frokost + kaffe/vand og 3 retter til aftensmad + kaffe/vand. Materialet fra FDL bygger imidlertid på faktiske omkostninger på grundlag af indsamlede bilag, idet chaufførerne her er selvstændige vognmænd, som ikke kan benytte standardsatserne for lønmodtagere.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråds undersøgelse kan i et vist omfang siges at bekræfte de formodninger om satsernes manglende sammenhæng med de faktiske omkostningsforhold og om ulige behandling, som var udgangspunktet for undersøgelsen. Et af hovedresultaterne af undersøgelsen er således, at de gældende standardtakster for rejseudgiftsdækning giver mulighed for en generel overkompensation. Dette gælder mest på de områder, hvor taksterne følger de af Finansministeriet fastsatte godtgørelsessatser for statens ansatte på rejse i udlandet. Satserne for de enkelte lande svarer ikke altid helt til omkostningsforholdene i det pågældende land, og de måltider, der ligger til grund for prisoplysningerne, indtages formentlig ikke altid i praksis af de rejssende i fuldt omfang.

6. Ligestilling

Skatteministeren gav som nævnt tilsagn om, at kulegravningen skal belyse, i hvilket omfang der fore-

ligger ligestilling i relation til reglerne om rejsegodtgørelse under hensyn til forskellige erhvervsgrupperes forskellige omkostningsforhold.

Den største ligestilling – og det vel mest retfærdige system – ville opnås ved, at der udelukkende kunne kompenseres for merudgifter efter regning. Herved opnås, at den rejssende – uanset erhverv – bliver kompenseret krone for krone, hverken mere eller mindre. Dette ville imidlertid være ensbetydende med en afskaffelse af standardsatserne og de dermed forbundne administrative fordele.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd konkluderer, at det ikke er muligt at skabe ligestilling, hverken inden for den enkelte erhvervsgruppe eller imellem de forskellige grupper, hvis ligestilling opfattes som et krav om, at godtgørelsen altid skal svare til de faktiske merudgifter. En sådan ligestilling kan kun opnås, hvis arbejdsgiveren refunderer de faktiske merudgifter.

Da der gælder forskellige satser for forskellige grupper, er der heller ikke ligestilling, hvis man opfatter ligestilling som et krav om, at der skal gælde samme sats for alle.

Der er heller ikke ligestilling i relation til den tidsbegrænsning, der gælder. Da langturschauffører m.v. ikke er knyttet til en stationær arbejdsplads, er der efter de nuværende regler ingen tidsbegrænsning for dem, idet begrænsningen er knyttet til varigheden på den enkelte arbejdsplads. Der består endvidere en ulighed på den måde, at chaufførerne på grund af den lavere dagsats ikke har mulighed for så stor en daglig overkompensation ved at spise billigt som f.eks. statsansatte eller bygningshåndværkere på rejse. På den anden side bliver chaufførernes årlige overkompensation ikke begrænset af de tidsfrister, der gælder for tilknytningen til den enkelte arbejdsplads.

Man må acceptere, at det ikke er muligt at opnå en fuldstændig ligestilling, hvis det fortsat skal kunne lade sig gøre at udbetale rejsegodtgørelse/få rejsefradrag uden dokumentation for udgifternes størrelse. Til gengæld er der ingen, der er tvunget til at benytte standardgodtgørelse. Muligheden for at få dækket/fratrække merudgifterne efter dokumentation står altid åben.

En ændring af de nuværende regler, som skaber mere ligestilling, vil indebære, at man må opgive nogle af de oprindelige principper for at udbetale skattefrie rejsegodtgørelse. Det kan ikke lade sig gøre at fastsætte satser, der for alle dage svarer til de faktiske merudgifter for alle personer. Til gengæld kan man opnå en forenkling af reglerne, så de generelt opfattes som mere retfærdige end de nuværende.

Det er hidtil blevet kritiseret, at der ikke gælder samme godtgørelsessats for alle erhvervsgrupper. Satsen pr. døgn for langturschauffører er lavere end for andre, men deres samlede godtgørelse på årsbasis afhænger ikke af den tidsbegrænsning, der har relation til den enkelte arbejdsplads.

Andre erhvervsgrupper har højere satser pr. døgn, men de kan til gengæld kun benytte satserne i henholdsvis 2 og 4 måneder på den enkelte arbejdsplads i Danmark eller i udlandet.

Det har ikke været muligt at påvise en nærmere sammenhæng mellem de forskellige satser og de faktiske merudgifter for forskellige grupper. Det må i denne forbindelse erindres, at størrelsen af de merudgifter, der skal dækkes, ikke afhænger af, hvor meget den enkelte har mulighed for at bruge, eller hvor lidt den mest nøjsomme kan klare sig for. Satserne skal afspejle et niveau, der svarer til *de typiske faktiske merudgifter*. Hvis en sats altid medfører overdækning i forhold til dette, er der fastsat en sats, der er for høj.

7. Rejsereglernes forhold til andre særlige ordninger

a) 60 pct.'s reglen i ligningslovens § 9, stk. 7

Efter bestemmelsen kan den ansatte ved rejse i udlandet skattefrit modtage 60 pct. af Ligningsrådets satser for skattefri rejsegodtgørelse samtidig med, at arbejdsgiveren refunderer den ansattes udgifter efter regning.

Reglen blev indført i 1988. Reglen skal ses i lyset af vanskelighederne ved at fremskaffe dokumentation – kvitteringer – for alle udgifter afholdt ved rejse i udlandet.

Bestemmelsen har virkning for *alle* ansatte med arbejde i udlandet, som får dækket udgifter efter regning. Bestemmelsen er altså ikke forbeholdt bestemte erhverv, men kan også anvendes f. eks. for langturschauffører.

I praksis har det vist sig, at den udbetalte godtgørelse ikke altid dækker over reelle merudgifter, idet godtgørelsen modregnes i den skattepligtige løn. *Det foreslås, at den supplerende godtgørelse nedsættes fra 60 til 30 pct. af satsen.*

b) Tidsbegrænsninger

Det er væsentligt at fastholde en eller anden form for tidsbegrænsning for, at der skal være tale om et midlertidigt ophold eller en midlertidig »rejse«.

Historisk set vedrører både rejsebegrebet og dobbelt husførelse midlertidige ophold uden for den sædvanlige bopæl, der er forårsaget af den pågældendes arbejde. Dobbelt husførelse kan også vedrøre mere langvarige, midlertidige ophold (efter prak-

sis op til 2 år), hvorimod rejsebegrebet kun har vedrørt kortvarige ophold (efter skattemyndighedernes praksis max. ca. 12 mdr.). Til gengæld er satsen for fradrag for dobbelt husførelse langt lavere (400 kr. pr. uge) end de satser, der anvendes som rejsegodtgørelse/-fradrag.

Efter Storebæltssdommen og udvidelsen af rejsebegrebet kan rejsereglerne (i modsætning til tidligere antagelse) også anvendes, når det ikke er arbejdsgiveren, men lønmodtageren selv, der beslutter sig for midlertidigt at arbejde langt fra hjemmet. Dette kan ved højere satser og godkendelse af midlertidighed uden nogen fast begrænsning medføre en udvidelse af »rejseområdet« af ukendt størrelse, og at begrebet dobbelt husførelse mister sin betydning. Hvis dette skal undgås, er det nødvendigt at fastsætte en henholdsvis kort tidsgrænse på rejseområdet. Kun hvis man opretholder en henholdsvis kort tidsbegrænsning, er det muligt at fastholde den principielle forskel imellem rejse og dobbelt husførelse.

Det udvidede rejsebegreb, der blev indført ved lovændringen i december 1996, indebærer, at også transportpersonale er omfattet af de almindelige regler og satser, hvis der ikke fastsættes særregler for denne gruppe. Når der indføres samme satser for alle, men samtidig fastholdes *en arbejdspladsrelateret tidsbegrænsning*, vil denne begrænsning kun omfatte lønmodtagere, der har en stationær arbejdsplads. Det foreslås derfor, at tidsbegrænsningen for det enkelte arbejdssted udvides fra henholdsvis 2 og 4 måneder i Danmark og i udlandet til henholdsvis 3 og 6 måneder for arbejdspladser i Danmark og i udlandet.

c) Selvstændige

De selvstændige vognmænd, som selv kører som langturschauffører, kan kun foretage fradrag efter bilag. De har derfor haft et materiale, som de har bidraget med ved undersøgelsen af de faktiske udgifters størrelse. De har imidlertid haft vanskeligt ved at samle bilag og at få de indsamlede bilag godkendt af skattevæsenet. Det har desuden været vanskeligt at nå op på beløb, der svarer til standardsatserne.

Da den pågældende gruppes omkostningsforhold må formodes at svare til de ansatte chaufførers omkostningsforhold, og da besværet og vanskelighederne i forbindelse med at samle bilag samt at få dem godkendt af skattevæsenet er ens, *foreslås det, at alle selvstændigt erhvervsdrivende får mulighed for at benytte standardsatserne*. De selvstændige vognmænd har tidligere i perioden fra 1972 til 1989 været omfattet af de samme regler som de ansatte langturschauffører.

8. Lovforslagets indhold i hovedtræk

I det nuværende regelsæt er det kun de overordnede regler og begrænsninger, der er fastsat direkte i loven. De nærmere regler og de enkelte sætser skal fastsættes af Ligningsrådet under hensyn til de faktiske udgiftsforhold. Det er imidlertid ikke muligt at fastsætte generelle sætser, der altid tager hensyn til de faktiske udgiftsforhold, og den omstændighed, at godtgørelsessatsen på forhånd ligger fast, indebærer i sig selv en tilskyndelse til at spare på udgifterne, idet en besparelse i forhold til den fastsatte sats medfører en skattefri indtægt for den pågældende.

Den omstændighed, at sætserne for skattefri rejsegodtgørelse i dag ikke er fastsat i loven, men reguleres årligt af Ligningsrådet, gør det let at ændre sætserne, så der er mulighed for en nærmere sammenhæng imellem sætserne og de til enhver tid værende omkostningsforhold og de faktiske muligheder for forskellige grupper. Det fremgår af undersøgelsen, at det i praksis ikke er muligt at opfylde denne målsætning.

På andre fradragsområder end rejsefradraget er der fastlagt udtømmende regler direkte i lovgivningen med sætser for fradragets størrelse, som ikke kan ændres af Ligningsrådet. Dette er f.eks. tilfældet for så vidt angår fradraget for dagplejere, fiskerfradraget og sømandsfradraget.

På denne baggrund foreslås det, at også sætserne for skattefri rejsegodtgørelse fastsættes direkte i loven i stedet for af Ligningsrådet, og at der i stedet for Ligningsrådets årlige regulering indbygges en regulering efter personskatteovens § 20.

Som udgangspunkt foreslås en sats med et grundbeløb på 256 kr. i 1997, som skal gælde for alle lande. Beløbet svarer til Ligningsrådets nuværende sats for rejser i Danmark, som er et relativt dyrt land. De hidtidige sætser, der er højere end 256 kr., aftrappes fra 1. april 1999, således at der ikke er nogen, der fra 1. januar 2001 har en højere sats end det regulerede grundbeløb på 256 kr., jf. nedenfor.

Der vil fortsat være mulighed for uden skattemæssige konsekvenser at få dokumenterede merudgifter dækket efter regning af arbejdsgiveren eller at få fradrag herfor ved indkomstopgørelsen.

I forhold til de nuværende sætser for merudgifter til kost og småforbrødsbeløb medfører lovforslaget følgende ændringer:

- Fra 1. januar 2001 er satsen 256 kr. (reguleret) for alle i ind- og udland bortset fra turistchauffører, der bevarer nugældende sætser på henholdsvis 75 kr. og 150 kr. pr. døgn for rejser i Danmark og udlandet.
- Den fælles sats indføres gradvist, idet den sats, der gælder pr. 31. marts 1999, reduceres med 1/3 pr. 1.

april 1999 af en overskydende forskel mellem satsen og 256 kr. (reguleret), med 2/3 den 1. januar 2000 og med resten af forskellen den 1. januar 2001. Dog fastsættes satsen på 256 kr. for langturschauffører ved kørsel i Danmark og i udlandet fra og med den 1. juli 1997.

- Fra 1. januar 2001 kan Ligningsrådet forhøje satsen for lande med væsentligt højere leveomkostninger end Danmark med 100 kr. pr. døgn.
- Sætserne på 256 kr. og 100 kr. er 1997-beløb. De reguleres årligt pr. 1. januar efter personskatteovens § 20, første gang 1. januar 1998.
- Reglen om, at en arbejdsgiver foruden dækning efter regning skattefrit kan udbetale 60 pct. af standardsatsen til ansatte ved rejse i udlandet, ændres fra 1. juli 1997, så der højst kan udbetales 30 pct. af satsen. Iøvrigt medfører lovforslaget følgende ændringer:
- Selvstændigt erhvervsdrivende får fra 1. juli 1997 mulighed for at benytte standardsats til fradrag ved rejse i udlandet i stedet for at foretage fradrag for faktiske merudgifter. Ved rejse i Danmark er dokumentation stadig nødvendig.
- Tidsgrensene for benyttelse af standardfradrag på samme arbejdsplads i henholdsvis Danmark og udlandet ændres fra 2 og 4 måneder til 3 og 6 måneder fra 1. april 1999.
- Ligningsrådets nuværende regel om reduktion for modtagne måltider lovfæstes, således at standardsatsen reduceres med henholdsvis 15, 30 og 30 pct. for morgenmad, frokost og middagsmad. De resterende 25 pct. af satsen er til dækning af småforbrødsbeløb.
- Ligningsrådets nuværende regler om nedsættelse af sætserne efter 28 dage på samme arbejdsplads bortfalder fra 1. april 1999.

De foreslåede ændringer medfører ikke, at Finansministeriet bliver afskåret fra at fastsætte eller aftale særlige sætser gældende for statens ansatte. Der kan stadig fastsættes dispositionsbeløb med hensyn til størrelsen af de udgiftsbeløb, der kan godtgøres efter regning. Der kan også fastsættes særlige standardsætser for godtgørelse uden regning, men godtgørelsen er kun skattefri i det omfang, den ikke overstiger ligningslovens sats.

Provenumæssige konsekvenser

Der foreligger ikke dækkende statistiske oplysninger, der gør det muligt at foretage et underbygget skøn over lovforslagets samlede provenumæssige konsekvenser. De provenumæssige konsekvenser vil i vidt omfang afhænge af, hvordan lønmodtagere,

der berøres af lovforslaget, samt deres arbejdsgivere evt. vil ændre adfærd.

Endvidere er ikke indregnet virkningen af evt. ændringer for stat og kommuner vedrørende udbetalinger af rejsegodtgørelser til offentligt ansatte. For statens ansatte skønnes der årligt at være ca. 500.000 rejsedage, inkl. rejser til Grønland og Færøerne. Dette antal omfatter både éndagsrejser og rejser af mere end 1 døgn varighed, dvs. både med og uden

overnatning, hvis præcise fordeling ikke er kendt, jf. finansministerens svar af 14. april 1997 til skatteudvalget på spørgsmål 4 til L 100.

I tabel 1 nedenfor er vist de gældende godtgørelsessatser og de satser, der foreslås med lovforslaget, hvor satsen på 256 kr. for langturschauffører skal gælde fra 1. juli 1997. Satsene efter lovforslaget er vist frem til 2001 inkl. regulering efter personskattelovens § 20.

Tabel 1. Godtgørelsessatser efter gældende regler og lovforslaget*. 1997-2001.

Kr. pr. rejsedag	Gældende satser	Lovforslag					
	Pr. 1. jan. 1997	Pr. 1. juli 1997	Pr. 1. jan. 1998	Pr. 1. jan. 1999	Pr. 1. april 1999	Pr. 1. jan. 2000	Pr. 1. jan. 2001
Generelle sats, Danmark.....	256	256	265	270	270	275	281
Håndværkere, administrativt personale (offentligt og privat) m.v. i udlandet. ¹⁾ Eksempel.....	420	420	434	443	385 ²⁾	328 ³⁾	281
Flypersonale. ¹⁾ Eksempel.....	500	500	517	527	441 ³⁾	356 ³⁾	281
Langturschauffører, udland.....	250	256	265	270	270	275	281
Langturschauffører, indland.....	200	256	265	270	270	275	281
Turistchauffører, udland.....	150	150	150	150	150	150	150
Turistchauffører, indland.....	75	75	75	75	75	75	75
Selvstændige, udland.....	Fradrag for dokumentudgifter	256	265	270	270	275	281

*) Der er forudsat en regulering af satserne med 3,4 pct. pr. 1. januar 1998 og derefter rent beregningsteknisk en årlig regulering af satserne med 2 pct.

- 1) Følger Ligningsrådets satser, der varierer fra land til land. Fastsættes årligt af Ligningsrådet til og med 1999.
- 2) Satsen nedsættes med 1/3 af forskellen mellem 270 kr. og 443 kr. = 58 kr. pr. 1. april 1999 og med 2/3 af forskellen mellem 1999-satserne (270 kr. og 443 kr.) svarende til 115 kr. pr. 1. januar 2000. Fra og med 1. januar 2001 kan der højst ydes godtgørelse svarende til standardsatsen.
- 3) Satsen nedsættes med 1/3 af forskellen mellem 270 kr. og 527 kr. = 86 kr. pr. 1. april 1999 og med 2/3 af forskellen mellem 1999-satserne (270 kr. og 527 kr.) svarende til 171 kr. pr. 1. januar 2000. Fra og med 1. januar 2001 kan der højst ydes godtgørelse svarende til standardsatsen.

Provenuskønnene i det følgende er målt i forhold til det regelsæt, der i december 1996 blev vedtaget med lovforslag L 99, samt cirkulære nr. 31 af 20. december 1996 fra Told & Skat.

De elementer i lovforslaget, der har provenuvirkning, er følgende:

- *) Langturschauffører vil opnå lidt højere skattefrie godtgørelser både ved kørsel i ind- og udland fra 1. juli 1997.
- *) For flypersonale, håndværkere, administrativt personale (offentligt og privat), handelsrejsende

m.v. reduceres de skattefrie godtgørelsessatser ved rejse i udlandet, der indebærer overnatning. Nedgangen sker gradvis fra 1. april 1999 og frem til 1. januar 2001, hvor en sats på 256 kr. (reguleret) bliver fælles for alle lønmodtagergrupper.

- *) Tidsgrænserne for skattefrie godtgørelse for håndværkere m.fl. ved arbejde på samme arbejdsplads ændres fra 2 til 3 måneder i Danmark og fra 4 til 6 måneder i udlandet.
- *) Selvstændigt erhvervsdrivende, herunder vognmænd, som i dag foretager fradrag af udgifter

mod dokumentation, kan fra 1. juli 1997 vælge at benytte standardfradragreglerne for lønmodtagere ved rejser i udlandet.

*) Reglerne om, at de skattefrie godtgørelser nedsættes efter 28 dage på samme arbejdsplads, ophæves fra 1. april 1999.

*) 60 pct.-reglen, hvorefter ansatte, der rejser i udlandet for deres arbejdsgiver efter regning, skattefrit kan få 60 pct. af standardgodtgørelsen, ændres til 30 pct. fra 1. juli 1997.

Provenuvirkningen, der er forbundet med stor usikkerhed, og som nævnt ikke omfatter offentligt ansatte, er anslået i tabel 2.

Tabel 2. Provenuvirkning, ekskl. offentligt ansatte, af lovforslag i forhold til gældende regler. 1997–2001.

Indkomstår. Ca. mill. kr. (1997-niveau)	1997 fra 1/7	1998	1999	2000	2001
Særlige grupper ¹⁾	+3	+5	0	7	10
Håndværkere m.v. ved rejser i Danmark (ændring af 2 mdr.s-regel til 3 mdr.)	0	0	+5	+7	+7
Håndværkere m.v. ved rejser i udlandet (inkl. ændring af 4 mdr.s-regel til 6 mdr.)	0	0	+7	+3	0
Fradrag til selvstændigt erhvervsdrivende efter lønmodtagerregler fra 1. juli 1997 ...	+7	+13	+13	+13	+13
Ændring af 60 pct.-reglen for godtgørelse til ansatte, der rejser efter regning til 30 pct. fra 1. juli 1997	10	20	18	16	15
I alt	0	2	+7	0	5
Heraf kommunerne	0	1	+4	0	3

+ = provenutab.

¹⁾ Omfatter langturschauffører, flypersonale, handelsrejsende og fagforbundenes funktionærer.

I indkomstårene 1997 og 1998 skønnes lovforslaget stort set at være provenuneutralt. For finansårene 1997 og 1998 skønnes lovforslaget ligeledes stort set at være provenuneutralt.

I 1999, hvor indfasningen til den fælles sats for alle grupper starter og 2 mdr.s-/4 mdr.s-reglen ændres til 3 mdr./6 mdr., skønnes lovændringerne samlet at medføre et provenutab på ca. 7 mill. kr. Heraf vedrører ca. 4 mill. kr. kommunerne.

Når indfasningen er fuldt gennemført fra og med 2001, skønnes den samlede virkning at blive et årligt merprovenu på ca. 5 mill. kr.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

De erhvervsøkonomiske konsekvenser skønnes at være beskedne. Med lovforslaget sker der en viderebygning af de tilstræbte forenklinger på området, der blev startet med vedtagelsen af lovforslag L 99 i december 1996. Med nærværende lovforslag skabes yderligere ensartethed med hensyn til reglerne for skattefrie rejsegodtgørelse for forskellige erhvervsgrupper.

Miljømæssige konsekvenser og EU-retlige aspekter

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Administrative konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have nævneværdige administrative konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i ligningslovens § 9, stk. 4, kan der foretages fradrag uden dokumentation for udgiftens størrelse efter de af Ligningsrådet fastsatte satser. Lovforslaget medfører, at satserne for rejsegodtgørelse m.v. fastsættes direkte i loven. Det er derfor ikke længere en betingelse, at det er Ligningsrådets satser, der anvendes, når der foretages fradrag.

Til nr. 2

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i ligningslovens § 9, stk. 5, men det fremgår nu, at standardsatserne for rejsegodtgørelse m.v. findes i § 9, stk. 6. Endvidere foreslås tidsbegrænsningen for godtgørelse efter standardsats på samme arbejdsplads udvidet fra henholdsvis 2 og 4 måneder i Danmark og udlandet til henholdsvis 3 og 6 måneder. I bestemmelsen er desuden angivet de grupper, der ikke kan benytte standardsatserne i stk. 6, fordi de har særlige forhold eller andre ordninger, der medfører skattefrihed eller fradrag. Det drejer sig om ansatte, der er påmønstret skibe (herunder fiskefartøjer), arbejder i fartøjer eller installationer, der anvendes i tilknytning til efterforskning eller udnyttelse af naturforekomster, modtager ydelser efter § 7, litra r, (udetillæg m. v.) eller § 7 K (legater til studierejser i udlandet) eller aftjener værnepligt.

Efter Ligningsrådets regler, som skal ophøre fra 1. april 1999, er ansatte, der transporterer varer eller personer eller arbejder på luftfartøjer, også undtaget fra de generelle satser, men nogle er i stedet omfattet af særlige satser. Efter lovforslaget vil disse grupper – bortset fra turistchauffører – fra 1. januar 2001 enten være omfattet af den generelle sats eller være helt afskåret fra at benytte standardsats.

Til nr. 3

Det foreslås, at godtgørelsessatsen for langturschauffører sættes til 256 kr. pr. døgn både i Danmark og i udlandet. Turistchaufførernes nuværende satser på henholdsvis 150 kr. og 75 kr. pr. døgn i udlandet og Danmark opretholdes. For de øvrige grupper fastsætter Ligningsrådet satser indtil 1. april 1999. Fra 1. april 1999 nedtrappes de til den tid gældende satser, der er højere end 256 kr., således at ingen satser pr. 1. januar 2001 er højere end et efter personskattelovens § 20 reguleret beløb på 256 kr.

Det foreslås desuden, at Ligningsrådet skal kunne forhøje satserne med 100 kr. for lande, hvor leveomkostningerne er væsentligt højere end i Danmark. Det forudsættes, at Ligningsrådet ved vurderingen heraf bl.a. lægger vægt på de beregninger, der foretages af Employment Conditions Abroad Ltd. (ECA). ECA er et firma, som har specialiseret sig i rådgivning og beregning af rejseomkostninger for virksomheder, som har personale stationeret i udlandet eller som rejser i tjenesten. SAS anvender bl. a. ECA til at beregne sine egne dagpengesatser.

Satsen på 256 kr. og 100 kr.'s-tillægget reguleres efter personskattelovens § 20 med udgangspunkt i reguleringstallet for 1997.

Det foreslås endvidere, at selvstændigt erhvervsdrivende ved rejse i udlandet i stedet for de faktiske merudgifter kan foretage fradrag med de satser, som kommer til at gælde for lønmodtageres godtgørelser/fradrag i de pågældende erhverv. Ved rejse i Danmark er dokumentation stadig nødvendig.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring er en konsekvens af ændringsforslaget under nr. 3.

Til nr. 5

Efter den gældende bestemmelse kan ansatte ved rejse i udlandet skattefrit modtage 60 pct. af Ligningsrådets satser for skattefri rejsegodtgørelse samtidig med, at arbejdsgiveren refunderer den ansattes udgifter efter regning. Det foreslås, at satsen nedsættes fra 60 pct. til 30 pct.

Til § 2

Det foreslås, at § 1, nr. 1, 3 og 5, skal træde i kraft den 1. juli 1997, således at de i bestemmelsen fastsatte regler og satser som udgangspunkt har virkning fra dette tidspunkt. For de øvrige ændringer foreslås det, at bestemmelserne skal træde i kraft den 1. april 1999, hvor overgangsordningen efter lov nr. 1063 af 12. december 1996 udløber.

I det omfang Ligningsrådet i perioden frem til og med 31. marts 1999 fastsætter satser gældende for udenlandske rejser, der er højere end grundbeløbet på 256 kr. (1997), eller satserne i følge overgangsordningen for udenlandske rejser efter lov nr. 1063 af 12. december 1996 overstiger grundbeløbet på 256 kr., foreslås, at disse højere satser nedtrappes til grundbeløbet fra deres udgangspunkt den 31. marts 1999. Nedtrappingen foretages første gang den 1. april 1999 med 1/3 af forskellen mellem satsen den 31. marts 1999 og det regulerede grundbeløb på 256 kr. pr. 31. marts 1999. Næste gang den 1. januar 2000 med 2/3 af den oprindelige forskel og sidste gang den 1. januar 2001 med resten, indtil alle satserne udgør det regulerede grundbeløb på 256 kr. (1997).

Det foreslås, at satser for rejser i Danmark fra 1. april 1999, i betragtning af, at disse kun vil kunne afvige ubetydeligt fra det regulerede grundbeløb, på én gang tilpasses satsen på 256 kr. reguleret.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 15. november 1995, som ændret bl.a. ved § 2 i lov nr. 1063 af 12. december 1996 og senest ved § 1 i lov nr. 239 af 2. april 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 4, ændres »Ligningsrådets anvisning« til: »stk. 6 eller Ligningsrådets anvisning« og »Ligningsrådet« til: »Ligningsrådet eller i stk. 6«.

2. § 9, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Godtgørelse, der udbetales af arbejdsgiveren for udgifter, som lønmodtageren påføres som følge af arbejdet, medregnes ved indkomstopgørelsen. Dette gælder dog ikke godtgørelse for befordringsudgifter omfattet af § 9 B eller rejseudgifter eller andre merudgifter, der påføres lønmodtageren, fordi lønmodtageren på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl, såfremt godtgørelsen ikke overstiger satser, der er fastsat i stk. 6, eller, for så vidt angår befordringsudgifter, fastsættes af Ligningsrådet. Ved rejseudgifter forstås merudgifter, der påføres lønmodtageren, fordi arbejdsgiveren midlertidigt udsender den pågældende til et andet arbejdssted end lønmodtagerens sædvanlige arbejdsplads, når dette medfører, at lønmodtageren ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl. Med hensyn til anvendelsen af standardsatserne, jf. stk. 6, kan et arbejdssted højst anses for midlertidigt i de første 3 måneder, hvis arbejdsstedet er i Danmark, og de første 6 måneder, hvis det er i udlandet. Udbetaler arbejdsgiveren ikke hel eller

delvis skattefri godtgørelse, kan fradrag for befordring som nævnt i § 9 B foretages efter § 9 C. Godtgørelsen skal medregnes ved indkomstopgørelsen, hvis den fragår i en forud aftalt bruttoløn. Ansatte, der er påmønstret skibe (herunder fiskefartøjer), arbejder i fartøjer eller installationer, der anvendes i tilknytning til efterforskning eller udnyttelse af naturforekomster, modtager ydelser efter § 7, litra r, eller § 7 K eller aftjener værnepligt, kan ikke anvende standardsatserne for rejseudgifter eller andre merudgifter. Rejseudgifter eller andre merudgifter kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen i det omfang, de er godtgjort efter 2. pkt.«.

3. I § 9 indsættes efter stk. 5 som nye stykker:

»Stk. 6. Følgende satser kan anvendes til dækning af merudgifter til kost og småforbrødenheder i stedet for de faktiske beløb:

- 1) Ved rejse med overnatning i Danmark eller i udlandet et grundbeløb på 256 kr. pr. døgn.
- 2) For turistchauffører med overnatning i udlandet 150 kr. pr. døgn.
- 3) For turistchauffører med overnatning i Danmark 75 kr. pr. døgn.
- 4) Ligningsrådet kan fra og med 1. januar 2001 forhøje satserne med et grundbeløb på 100 kr. pr. døgn ved overnatning i lande, hvor leveomkostningerne er væsentligt højere end i Danmark.

Hvis der modtages fri kost, reduceres satserne, bortset fra de ovenfor under nummer 2 og 3 nævnte satser, med henholdsvis 15, 30 og 30 pct. for morgenmad, frokost og aftensmad. De nævnte grundbeløb reguleres årligt svarende til den procent, hvormed reguleringstallet efter personskattelovens § 20 er ændret i forhold til

reguleringstallet for 1997. Procenten beregnes med én decimal. Det således regulerede beløb afrundes opad til nærmeste kronebeløb.

Stk. 7. Selvstændigt erhvervsdrivende, der på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted i udlandet ikke har mulighed for at overnatte på den sædvanlige bopæl, kan vælge at foretage fradrag med de i stk. 6 fastsatte satser i stedet for de faktiske udgifter.«.

Stk. 6-8 bliver herefter stk. 8-10.

4. I § 9, *stk. 6*, der bliver *stk. 8*, ændres »*stk. 5*« til: »*stk. 5* og 6«.

5. I § 9, *stk. 7*, der bliver *stk. 9*, ændres »60 pct. af Ligningsrådets satser« til: »30 pct. af satser«.

§ 9. ---

Stk. 4. Udgifter, der efter Ligningsrådets anvisning kan fradrages uden dokumentation for størrelsen, kan indgå i opgørelsen af de samlede udgifter efter *stk. 1* med de af Ligningsrådet fastsatte satser.

Stk. 5. Godtgørelse, der udbetales af arbejdsgiveren, for udgifter, som lønmodtageren påføres som følge af arbejdet, medregnes ved indkomstopgørelsen. Dette gælder dog ikke godtgørelse for befordringsudgifter omfattet af § 9 B eller rejseudgifter eller andre merudgifter, der påføres lønmodtageren, fordi lønmodtageren på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl, såfremt godtgørelsen ikke overstiger satser, der fastsættes af Ligningsrådet. Ved rejseudgifter forstås merudgifter, der på-

føres lønmodtageren, fordi arbejdsgiveren midlertidigt udsender den pågældende til et andet arbejdssted end lønmodtagerens sædvanlige arbejdsplads, når dette medfører, at lønmodtageren ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl. Med hensyn til anvendelsen af Ligningsrådets standard-satser kan et arbejdssted højst anses for midlertidigt i de første 2 måneder, hvis arbejdsstedet er i Danmark, og de første 4 måneder, hvis det er i udlandet. Ligningsrådet kan fastsætte nærmere regler og særlige satser for forskellige erhvervsgrupper. Udbetaler arbejdsgiveren ikke hel eller delvis skattefri godtgørelse, kan fradrag for befordring som nævnt i § 9 B foretages efter § 9 C. Godtgørelsen skal medregnes ved indkomstopgørelsen, hvis den fragår i en forud aftalt bruttoløn. Ligningsrådet kan ikke fastsætte godtgørelsessatser for udgifter til logi. Rejseudgifter eller andre merudgifter kan ikke fradrages ved indkomstopgørelsen, i det omfang de er godtgjort efter 2. pkt.

Stk. 6. Reglerne i *stk. 5* finder tilsvarende anvendelse på rejse- og befordringsgodtgørelser, der udbetales til medlemmer af eller medhjælpere for bestyrelser, udvalg, kommissioner, råd og lignende.

Stk. 7. Såfremt arbejdsgiveren afholder lønmodtagerens udgifter ved rejse i udlandet efter regning, kan arbejdsgiveren udbetale et skattefrit beløb på indtil 60 pct. af Ligningsrådets satser for skattefri rejsegodtgørelse. Selv om arbejdsgiveren ikke udbetaler et skattefrit beløb efter 1. pkt., kan lønmodtageren ikke foretage et tilsvarende fradrag i den skattepligtige indkomst.

Stk. 8. ---

Bilag til f. t. l. vedr. ligningsloven
Skriftlig fremsættelse (7. maj 1997)

Skatteministeren (Carsten Koch):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af ligningsloven.
(Ændrede satser og regler for skattefri rejsegodtgørelse m.v.).*

(Lovforslag nr. L 257).

Folketinget vedtog i december 1996 forskellige ændringer i reglerne om skattefri rejsegodtgørelse, jf. lov nr. 1063 af 12. december 1996.

I forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget (Lovforslag nr. L 99, 1996-97) fik Folketinget tilsagn om, at jeg senest den 1. april 1997 ville fremlægge resultaterne af en kulegravning, der skal belyse, i hvilket omfang der foreligger ligestilling i relation til reglerne om rejsegodtgørelse under hensyn til forskellige erhvervsgruppers forskellige omkostningsforhold. Tidspunktet for fremlæggelsen er senere udskudt på grund af overenskomstforhandlingerne.

Resultaterne af undersøgelsen, der er udført af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, er gengivet i Skatteministeriets rapport af maj 1997. Nærværende lovforslag fremsættes som en opfølgning af undersøgelsen.

I det nuværende regelsæt er det kun de overordnede regler og begrænsninger, der er fastsat direkte i loven. De nærmere regler og de enkelte satser skal fastsættes af Ligningsrådet under hensyn til de faktiske udgiftsforhold.

At satserne ikke er fastsat i loven, men reguleres årligt af Finansministeriet og Ligningsrådet, gør det lettere at ændre satserne, så der i teorien er mulighed for en nærmere sammenhæng imellem satserne og de til enhver tid værende omkostningsforhold og de faktiske muligheder for forskellige grupper. Det fremgår imidlertid af undersøgelsen, at det i praksis ikke er muligt at opfylde denne målsætning.

På andre fradragsområder end rejsefradraget er der fastlagt udtømmende regler direkte i

lovgivningen med satser for fradragets størrelse, som ikke kan ændres af Ligningsrådet. Dette er f.eks. tilfældet for så vidt angår fradraget for dagplejere, fiskerfradraget og sømandsfradraget.

I lovforslaget foreslås det, at også satserne for rejsegodtgørelse fastsættes direkte i loven i stedet for af Ligningsrådet, og at der i stedet for Ligningsrådets årlige regulering indbygges en regulering efter personskattelovens § 20.

Som udgangspunkt foreslås en sats for udgifter til fortæring og småfor nødenheder med et grundbeløb på 256 kr. i 1997, som skal gælde for alle lande. Beløbet svarer til Ligningsrådets nuværende sats for rejser i Danmark, som er et relativt dyrt land. De hidtidige satser, der er højere end 256 kr., aftrappes fra 1. april 1999, således at der ikke er nogen, der fra 1. januar 2001 har en højere sats end det regulerede grundbeløb på 256 kr., jf. nedenfor.

Der vil fortsat være mulighed for uden skattemæssige konsekvenser at få dokumenterede merudgifter dækket efter regning af arbejdsgiveren eller at få fradrag herfor ved indkomstopgørelsen.

I forhold til de nuværende satser for merudgifter til kost og småfor nødenheder medfører lovforslaget følgende ændringer:

- Fra 1. januar 2001 er satsen 256 kr. (reguleret) for alle i ind- og udland bortset fra turistchauffører, der bevarer nugældende satser på henholdsvis 75 kr. og 150 kr. pr. døgn for rejser i Danmark og i udlandet.
- Den fælles sats indføres gradvist, idet den sats, der gælder pr. 1. april 1999, reduceres med 1/3 af en overskydende forskel mellem satsen og 256 kr. (reguleret), 2/3 den 1. januar 2000 og resten af forskellen den 1. januar 2001. Dog fastsættes satsen på 256 kr. for langturschauffører ved kørsel i Danmark og i udlandet fra og med den 1. juli 1997.
- Fra 1. januar 2001 kan Ligningsrådet forhøje satsen for lande med væsentligt højere le-

- veomkostninger end Danmark med 100 kr. pr. døgn.
- Satserne på 256 kr. og 100 kr. er 1997-beløb. De reguleres årligt pr. 1. januar efter personskattelovens § 20, første gang 1. januar 1998.
 - Reglen om, at en arbejdsgiver foruden dækning efter regning skattefrit kan udbetale 60 pct. af standardsatsen til ansatte ved rejse i udlandet, ændres fra 1. juli 1997, så der højst kan udbetales 30 pct. af satsen.
- Iøvrigt medfører lovforslaget følgende ændringer:
- Selvstændigt erhvervsdrivende får fra 1. juli 1997 mulighed for at benytte standardsats til fradrag ved rejse i udlandet i stedet for at foretage fradrag for faktiske merudgifter. Ved rejse i Danmark er dokumentation stadig nødvendig.
 - Tidsgrænserne for benyttelse af standardfradrag på samme arbejdsplads i henholdsvis Danmark og udlandet ændres fra 2 og 4 måneder til 3 og 6 måneder fra 1. april 1999.
 - Ligningsrådets nuværende regel om reduktion for modtagne måltider lovfæstes, således at standardsatsen reduceres med henholdsvis 15, 30 og 30 pct. for morgenmad, frokost og middagsmad. De resterende 25 pct. af satsen er til dækning af småfornødenheder.
 - Ligningsrådets nuværende regler om nedsettelse af satserne efter 28 dage på samme arbejdsplads bortfalder fra 1. april 1999.
- De foreslåede ændringer medfører ikke, at Finansministeriet bliver afskåret fra at fastsætte eller aftale særlige satser gældende for statens ansatte. Der kan stadig fastsættes dispositionsbeløb med hensyn til størrelsen af de udgiftsbeløb, der kan godtgøres efter regning. Der kan også fastsættes særlige standardsatser for godtgørelse uden regning, men godtgørelsen er kun skattefri i det omfang, den ikke overstiger ligningslovens sats.
- Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne i lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.